

É Xi Jinping un maoísta?

Descrición

Si un atende ao sentido xeral das reformas económicas en curso en China que apuntan a un maior papel do mercado, da economía privada ou á redución da significación do sector público, é evidente que calquera parecido co maoísmo sería pura casualidade. No entanto, noutras ordes, caberían matices.

Si un atende ao sentido xeral das reformas económicas en curso en China que apuntan a un maior papel do mercado, da economía privada ou á redución da significación do sector público, é evidente que calquera parecido co maoísmo sería pura casualidade. No entanto, noutras ordes, caberían matices.

Desde os seus inicios a finais de 2012, o mandato de Xi Jinping caracterizouse por un rearme ideolóxico que non dubida en botar man de conceptos asociados co maoísmo. Unha das súas primeiras campañas foi a “liña de masas”, consigna de clara ascendencia maoísta que Xi recuperou para tomar a iniciativa na depuración do propio Partido, resaltando e estreitando os seus vínculos coa sociedade; outro tanto habería que dicir das referencias á “loita ideolóxica”, expresión que rememora en moitos non poucos aspectos nefastos dos decenios de maoísmo que precederon á reforma e apertura. En todo o ámbito da propaganda, a efectividade maoísta está cada vez máis presente.

Xi non é Mao, aínda que ás veces dá a impresión de querer emulalo multiplicando os seus discursos e reflexións acompañados dunha promoción inusual e que nos remite igualmente a épocas pasadas nas que a mera adulación era substituída polo ditame reflexivo e rigoroso. Este desenvolvemento dos acontecementos provoca non pouca preocupación en China, dentro e fóra do PCCh. Como di un vello proverbio: mil aduladores non valen o que un asesor honesto; no entanto, Xi parece preferir a exaltación incontestada á procura da verdade nos feitos, como gustaba de referir o propio Mao. As novas instrucións ditadas para evitar toda crítica, o aumento do control xeral dos medios e a exacerbación da infalibilidade do liderado poñen de manifesto unha sintomatoloxía preocupante ben visible na delegación tibetana que participou nas recentes sesións parlamentarias chinesas, cuxos integrantes arribaron ataviados con escarapelas coa efíxide de Xi Jinping.

O proceso de revitalización que vive o Partido Comunista de China inclúe referencias a documentos do Mao da época revolucionaria, antecedentes, por outra banda, que se complementan co recurso aos exercicios de autocritica, ás veces pública, propios igualmente daquel tempo. O ton moralizante e virtuoso, propio do pensamento tradicional, atopa no maoísmo un terreo fecundo. As sesións de estudo están á orde do día pero a confusión é inevitable suscitando aos funcionarios outra disxuntiva non menos tradicional, a de obedecer abertamente a lei e quebrantala discretamente, como en China fíxose sempre. Tal proceder topa agora cun presidente que fai gala dunha teima paralizante que agranda tendencias cualificadas de despóticas.

O maoísmo de Xi é totalmente instrumental, como o é para o PCCh o recurso a determinados aspectos do confucianismo. O que permite traer de novo a colación algunhas manifestacións do maoísmo é unha severa volta de rosca ao adoutrinamento interno que facilita o illamento de hipotéticas faccións rivais e a súa utilización como instrumento de dominio social. Paradoxalmente, quen máis se asocia internamente na cúspide do PCCh con simpatías cara ao maoísmo (Liu Yunshan) áchase enfrontado ao principal aliado de Xi na máxima dirección (Wang Qishan). Isto leva a algúns a pensar si non será parte dunha estratexia que alenta a exaltación do secretario xeral para facilitar despois desfacerse del.

Cando a reforma chinesa atravesaba un período delicado que pode traducirse nunha maior inestabilidade social, as advertencias aos líderes territoriais con sancións si non xestionan preventiva e adecuadamente a conflitividade emerxente se complementan con invocacións á disciplina e á recuperación da épica revolucionaria da que Mao é parte inescusable.

Isto non debese sorprendernos. Parafraseando a Edgar Snow (1941), os comunistas chineses son reformistas porque están nunha fase do proceso que lles esixe esa condición pero quen pensan que iso lles converte en liberais levaranse unha desilusión. Tamén, si o guiño esíxeo, quen sepultaron o maoísmo elevarán a Mao aos altares.

Outras similitudes no proceder de Xi co maoísmo apuntan a atribuídas manobras para alterar o mecanismo de toma de

decisións ao máximo nivel reforzados cunha aposta pola concentración do poder. A consideración como “núcleo” da súa xeración nun tempo récord, que podería materializarse no congreso que o PCCh debe celebrar a finais do ano próximo, podería deixarlle as mans libres para desatender os mandatos asociados a unha institucionalidade esixible pero caduca (que reservaría ao seu antecesor Hu Jintao un papel significado na elección do sucesor de Xi, por exemplo) o cal si sinalaría unha tendencia de fondo certamente inquietante. Toda unha proba de madurez para a sociedade chinesa.

APARTADOSTEMATICOXEOGRAFICOS

China e o mundo chinês

ETIQUETAS

mercado PCCh Reforma Xi Jinping maoísmo

IDIOMA

Galego

Data de creación

Abril 26, 2016

Metacampos

Autoría : 3717

Datapublicacion : 2016-04-27 00:00:00